

Topplederne i kommunesektoren

Sammendrag og konklusjoner

Resymé

KS har som mål å oppnå en balansert/lik fordeling av kvinner og menn i rådmannsstillinger innen 2015. Kvinneandelen blant alle rådmenn øker langsomt i forhold til dette målet, fra 13 prosent i 2004 til 18 prosent i 2007. Kvinneandelen blant nytilsatte rådmenn ligger på et høyere nivå, og er økt betydelig de siste årene, fra 23 prosent i 2004 til 36 prosent i 2007. Men de kvinnelige rådmenn slutter raskere enn de mannlige rådmenn. Det har også de siste årene vært en avtagende tilgang på ledige rådmannsstillinger og dermed mindre muligheter for å rekruttere kvinner.

Lønnen varierer betydelig mellom rådmenn. Kvinne istedenfor mann i en rådmannsstilling betyr vel 6 prosent lavere lønn i perioden 2002-2007, når vi kontrollerer for alder, kommunistørrelse og kommunens sentralitet. Det er ikke kontrollert for kompetanseforskjeller, men nesten alle rådmenn har høyere utdanning og type utdanning er nokså lik mellom kvinnelige og mannlige rådmenn.

Bakgrunn

KS har vedtatt ledelse som et satsingsområde, uttrykt både i Arbeidsgiverstrategien AGS 2020 og andre ledelsepolicyer, og i at: "KS vil arbeide for en balansert/lik fordeling av kvinner og menn i rådmannsstillingene i løpet av en ti års periode" (Sentralstyrevedtak mai 2005). KS har på denne bakgrunn ønsket å få fremskaffet et faktagrunnlag om den administrative toppledelsen i kommunesektoren.

Problemstilling

Denne rapporten har til formål å gi et kunnskapsgrunnlag om kommunenes administrative toppledelse, i hovedsak basert på data fra PAI-registeret til KS. Rapporten viser sammensetningen etter kjønn, alder og utdanning og endringer de siste 5 år, den belyser rekrutteringen til og avgangen fra rådmannsstillinger og lønnsutviklingen. Rapporten er spesielt vinklet mot å vise forskjeller, likheter og utviklingstrekk knyttet til kjønn.

Konklusjoner

Kvinneandelen i rådmannsstillingene i primærkommunene er økt fra 13 prosent i 2004 til vel 18 prosent i 2007. Det er også blitt mer vanlig for kvinner å være fylkesrådmann.

Kvinneandelen blant nytilsatte rådmenn i primærkommuner er økt betydelig de siste årene. I perioden 2003-2004 var 23 prosent av de nytilsatte kvinner. I perioden 2005- 2006 var andelen økt til 38 prosent. Den ble noe redusert frem til perioden 2006-2007, til 36 prosent. Nytilsatte kvinnelige rådmenn slutter raskere enn menn. Av de nytilsatte kvinnelige rådmenn fra perioden 2002-2003 var bare 44 prosent fortsatt i rådmannsstillingen etter ett år. For menn er den tilsvarende andelen 65 prosent. Etter fire år er bare 12 prosent av kvinnene i rådmannsstillingen mens dette gjelder 36 prosent av mennene. Kvinneandelen blant rådmenn som slutter har økt etter 2004, men den er betydelig lavere enn kvinneandelen blant nytilsatte rådmenn. Hvis dette holder seg i tiden fremover, vil det bidra til økt samlet kvinneandel blant rådmenn.

Turnover, eller antall rådmenn som slutter i en periode som andel av antall rådmenn ved begynnelsen av perioden, har imidlertid sunket siden 2003. Det har derfor de siste årene vært en avtagende tilgang på ledige rådmannsstillinger. Mulighetene for å øke kvinneandelen er dermed blitt redusert.

Lønnen varierer betydelig mellom rådmenn. Kvinnelige rådmenn har lavere månedslønn enn menn, men forskjellen er blitt redusert fra 2002 til 2007. Forhold som øker lønnen for rådmenn er kommunestørrelse og kommunens sentralitet. Kvinne istedenfor mann i en rådmannsstilling betyr 6,4 prosent lavere lønn, når vi kontrollerer for alder, kommunestørrelse og sentralitet. Det er vanlig i arbeidslivet at lønnen øker med økende utdanningsnivå. Nesten alle rådmenn har imidlertid høyere utdanning. Fagsammensetningen for de kvinnelige og de mannlige rådmennene er også nokså lik, men menn har i noe større grad en administrativt orientert høyere utdanning eller en teknisk-naturfaglig høyere utdanning. De kvinnelige rådmennene har i noe større grad enn mennene en omsorgs- og kulturpreget høyere utdanning.